

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2 ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอสาระสำคัญของการ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากปัญหาการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2
3. เพื่อศึกษามโนทัศน์ของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2

#### สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2 อยู่ในระดับน้อย
2. การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2 อยู่ในระดับน้อย
3. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒ ในเขต 2

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 142 คน และครู 1,387 คน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2 ปีการศึกษา 2547

#### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2 ปีการศึกษา 2547 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู ใช้การสุ่มโดยวิธีการจัดชั้นภูมิ โดยใช้ตำแหน่งเป็นชั้นภูมิ กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางอัตราส่วนของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608 ; อ้างอิงมาจาก มลิวัดย์ สมศักดิ์ 2543 : 91) ได้จำนวน 405 คน สุ่มโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

- 1) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 103 คน
- 2) กลุ่มครู ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานการสอนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 302 คน

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย ได้สร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จำนวน 10 ข้อ

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาตรงเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 และนำหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามภายใน 15 วัน โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 375 ชุด จากแบบสอบถามทั้งหมด 405 ชุด ซึ่งเป็นของผู้บริหารจำนวน 98 ชุดจาก 103 ชุดและของครูจำนวน 277 ชุด จาก 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.59

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเกี่ยวกับสถิติทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.)

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.)

4.4 บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

#### สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.20 และรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเรียน ( $\bar{X} = 3.28$ ) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครู

ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.26$ ) การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.26$ ) ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.12$ ) และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.05$ )

2. การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดistrict 2 เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38 และรายชื่อพบว่าข้อที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ( $\bar{X} = 3.77$ ) มีการนำปัญหาที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 3.69$ ) มีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 3.61$ ) มีการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 3.59$ ) มีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 3.46$ ) มีการบันทึกผล การปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐาน ( $\bar{X} = 3.24$ ) มีการประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียนและรายงานความก้าวหน้าให้ผู้บริหารรับทราบ ( $\bar{X} = 3.20$ ) มีนำผลที่ได้จากการวิจัยในชั้นเรียนไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 3.19$ ) มีการกำหนดแผนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.06$ ) มีการควบคุมการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียน ( $\bar{X} = 3.04$ )

3. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดistrict 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยสามารถอธิบายความแปรผันของการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้ร้อยละ 37.80 และด้านที่ส่งผลคือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียนได้สมการพยากรณ์ดังนี้

*สมการในรูปคะแนนดิบ*

การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู =  $1.544 + 0.230$  (ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงาน วิจัยในชั้นเรียน) +  $0.172$  (ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน) +  $0.154$  (ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน)

*สมการในรูปมาตรฐาน*

การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู =  $0.261$  (ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน) +  $0.196$  (ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน) +  $0.180$  (ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน)

## อภิปรายผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรงเขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 และได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยของครูอยู่ในระดับน้อยนั้น ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูยังสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้ และที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาอีกด้วย แต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบัญชา อึ้งสกุล (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 3 พบว่าผู้บริหารมีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญใจ พรหมทัศนานนท์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าทัศนะของอาจารย์โรงเรียนสาธิตต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิต ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนสาธิต โดยรวม ทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิณา นรสิงห์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับบทบาทในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การให้ความสำคัญกับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดหน่วยงานที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจมาพร ทองโอ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการ

ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมและ รายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนงค์ เพชรรักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดกรมสามัญ จังหวัดตรังพบว่า บทบาท การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับบุญลือ ไชยชิต (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนขาดความสนใจและไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าจะต้องมีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยด้วยวิธีการต่าง ๆ กล่าวคือ การศึกษาเอกสาร การชมวิดิทัศน์ การประชุมทางวิชาการหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงยังไม่สามารถ นำความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ดีกว่าเดิม และที่สำคัญยังไม่เข้าใจแนวทาง การปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนชัดเจนเท่าที่ควร ทำให้การปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และอีกเหตุผลหนึ่งน่าจะด้วยเหตุที่ การดำเนินงานวิจัยในโรงเรียนระดับประถมศึกษายังถูกมองว่าเป็นเรื่องใหม่ จึงขาดการวางแผน ล่วงหน้า ส่งผลให้มีความพร้อมในการดำเนินการส่งเสริมการวิจัย ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยค่อนข้างน้อย ดังที่รุ่ง แก้วแดง (2530 : 1) ดังว่าแม้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย แต่เป็นปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจของบุคลากรและประสบการณ์ของบุคลากรมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ (พนัส หันนาคินทร์ ม.ม.ป. : บทคัดย่อ) ที่ให้ความเห็นว่า คุณภาพการบริหารการศึกษาจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ในองค์การสำคัญ ในการที่จะทำให้งานออกมาดีได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 24) เสนอแนะว่าการนิเทศช่วยให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงาน สามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงการทำงาน และพัฒนาการ ปฏิบัติงาน ในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุจุดหมายได้ ส่วนนิพนธ์ แจ่มเอี่ยม (2524 : 112) มีแนวคิดว่าการที่คนเราปฏิบัติ

งานอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะว่า เมื่อคนเราอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ใดนาน ๆ จะชินกับการปฏิบัติหน้าที่นั้น ซึ่งการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 ครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ก็น่าจะมีสาเหตุมาจากที่กล่าวมาด้วย

จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าหากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 ได้พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถทำงานอย่างเป็นกระบวนการ ดังที่ ชารี มณีศรี (2524 : 1123) ให้ความเห็นว่า การประชุม อบรม สัมมนา เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3) ที่ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่องานนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการศึกษา อบรมและฝึกฝนอยู่เสมอ เพราะการได้ปฏิบัติด้วยตนเอง จะช่วยให้ทราบปัญหาที่แท้จริงได้ ดังนั้น การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคนให้รู้ งาน เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งน่าจะเป็นผลผลักดันให้การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ในระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพ

2. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระดับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 และได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 อยู่ในระบับน้อยนั้น ผลการวิจัยพบว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนต้องดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะมาตรา 24 และมาตรา 30 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และประกอบกับปัจจุบันผู้บริหารได้มีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยมากยิ่งขึ้นจึงสามารถให้คำแนะนำแก่ครูในโรงเรียนได้ และนอกจากนี้ก็ยังมียุหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดอบรมให้กับครูในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

ซึ่งพีระพัฒน์ วงษ์พรหม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 10 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการแก้ปัญหาในชั้นเรียน โดยวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนร้อยละ 38.90 และเรื่องที่ทำกรวิจัยส่วนมาก เป็นหัวข้อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูที่ทำวิจัยส่วนมาก กำหนดปัญหาจากประสบการณ์จัดการเรียนการสอนและการเรียนการสอนและให้ความสำคัญแก่การวางแผนในการเก็บข้อมูล รูปแบบการวิจัยที่นิยมใช้คือการวิจัยเชิงสำรวจแหล่งวิทยาการที่ใช้ในการศึกษา คือ ตำรา เอกสาร วารสาร ผู้ให้ปรึกษาในการทำวิจัย คือ เพื่อนครู งบประมาณที่ใช้ คือ งบประมาณส่วนตัว ช่วงเวลาที่ใช้ทำวิจัย คือ เวลาว่างที่ว่างจากการสอน ผลการวิจัยที่ได้นำไปใช้แก้ปัญหาและสามารถใช้แก้ปัญหาได้ในระดับพอใช้ อุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาด้านงบประมาณและเวลาในการทำวิจัยเป็นปัญหาในระดับมาก ครูมีความต้องการช่วยเหลือด้านต่างๆ ในระดับมาก โดยการให้มีแหล่งความรู้ในระดับอำเภอที่รวบรวมเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการวิจัยในระดับมากที่สุด วันทนา ชูช่วย (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 118 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจในการทำวิจัยของกลุ่มครูมัธยมศึกษาที่ทำกรวิจัย ได้แก่ ประสบปัญหาในด้านการทำงานที่โรงเรียนและต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติ และได้รับการแต่งตั้งมอบหมายหรือได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้ทำกรวิจัย สาเหตุการไม่ทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา กลุ่มที่ไม่ทำกรวิจัย ได้แก่ การไม่มีเวลา ไม่มีความรู้และประสบการณ์ ในการทำวิจัยและไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย

3. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2 และจากสมมติฐานที่ว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนระดับประถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2 อยู่ในระดับปานกลางและมีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ จึงสามารถพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูได้

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ ถ้าผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง เพราะจะส่งผลให้ผู้บริหารเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังที่



เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 170) ได้กล่าวว่าการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะทำให้เขารู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงานและมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริงได้

## ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำการวิจัยไปใช้ และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่เมื่อพิจารณารายด้านยังมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ในชั้นเรียน ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 ให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและเทคนิควิธีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

1.1.2 ให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญและมีความตระหนักในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

1.2 การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรงเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านพบว่ามีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก มีการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก มีการนำปัญหาที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และการกำหนดแผนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางแต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นเพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้

1.2.1 จัดให้มีการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการสัมมนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยต้องกำหนดเป็นนโยบายหลักของโรงเรียนให้ชัดเจน ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนบนพื้นฐานของการทำวิจัยในชั้นเรียน ถือเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหาร

1.2.3 จัดให้มีครูผู้รับผิดชอบ โดยตรงเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยการติดตามและประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.4 ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นระบบ

1.2.5 ผู้บริหารควรนำผลงานวิจัยมาพิจารณาความดีความชอบอีกส่วนหนึ่ง โดยการกำหนดจำนวนชิ้นงานวิจัยเป็นหลัก

1.2.6 ควรมีการจัดเวทีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับโรงเรียนและระดับเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่

1.2.7 ควรมีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อที่จะนำข้อมูลนั้นมาประกอบในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

1.3 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 และจากการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังเขต 2 ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โรงเรียนควรทำดังนี้

1.3.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมในด้านการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนและจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการติดตามผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องจัดทำโครงการในการจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรกำหนดชิ้นงานผลงานวิจัยให้ชัดเจนต่อคนต่อปี

1.3.2 ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนควรดำเนินการโดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนแบบให้ครูฝึกทำเป็นการอบรม เชิงปฏิบัติการและใช้เวลาในการอบรมอย่างน้อย 3 วัน จัดหาเอกสาร ตำราและวารสารที่เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่สามารถอำนวยความสะดวก ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่นคอมพิวเตอร์

1.3.3 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารควรมีการดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้

มีการศึกษาคุณภาพในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือโรงเรียนที่มีครูเป็นครูดั้งแบบในการทำวิจัยในชั้นเรียน

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2

2.3 ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเขต 2